

HIRDETMÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok, valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Szerkesztés nélküli levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Table with subscription rates: Egész évre 10 ft., Félévre 5 ft., Negyedévre 2 ft. 50, Egy óra 1 ft.

Hirdetési díj:

Öt-hasábpetsztor egyszeri beiktatásáért 5 kr. Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. Nyilvánt. 4 hasábpetsztoréért 20 kr.

X. évfolyam. 1883.

Debreczen. Hétfő, ápril 23.

79. szám.

Az új adótörvények.

Fenálló adótörvényeink ellen számos volt a panasz már régóta s el kell ismerni, hogy gyakran nem is alaptalan. A világosság, egyszerűség, szabotosság, legjobb akarattal mondhatjuk, hogy tulajdonságai közé tartoztak volna. Bonyodalmasak voltak azok sok tekintetben úgy, hogy az adófizető állampolgár nem bírta magát tájékoztatni szövevényeik közt. 1876-ban egy új törvény által igyekezett ugyan már a kormány és országgyűlés az adókezelés hiányain javítani; de hogy még mindig sok javítani való maradt, annak legvilágosabb bizonyítéka maga a jelenleg tárgyalás alatt lévő törvényjavaslat.

A kormány nem dicsekszik, hogy a most benyújtott törvényjavaslat oly remekmű, mely ezental minden bajt, minden hiányt, minden nehézséget, tévedést vagy visszaélést megorvosol. Ily eszményileg tökéletes törvényeket bajos hozni a gyakorlati élet mindennemű alkalmaira. A pénzügyminiszter szerényen bevallja, hogy gyökeres reformot, — már t. i. a milyet az ellenzéki oldalról hangoztatnak — nem tartalmaz az új javaslat. Gyökeres reformot csak úgy lehetne eszközölni, ha nemcsak az adókezelést, hanem egyáltalán mindazon intézményeinket és törvényeinket, melyek azzal összekötésben állnak, szintén gyökeresen reformálnánk, a mi végtelen sok munkával járna, valószínűleg újabb zavarokat idézne elő az adókezelésben, mert a megszokott utról néhez egészen újra átépíteni s használni meg akkor is nagyon kétes volna.

Egyáltalán semmi kormányának, mely a gyakorlati élettel számol, nem az a feladata, hogy új meg új rendszerekkel tegyen próbákat; hanem az, hogy az életben szerzett tapasztalatok alapján segítsen, javítson ott, a hol segíteni, javítani szükségesnek mutatkozik.

Ez a helyes szempont vezérelte a pénzügyminisztert, midőn az új törvényjavaslatot benyújtotta, melyről még a legelkeseredettebb ellenzék is kénytelenek bevallani, hogy öszintén igyekeznek a jelenleg létező törvény hibáit, hiányosságait javítani. Még pedig nem csupán egyoldalul az államkincstár javára,

hanem főleg az adófizető polgárok érdekeinek megvédésére is, a mire eddig nem igen gondolt a törvényhozás.

Mint hogy a kormány jó szándéka ezuttal annyira világos, hogy még a leg-egyszerűbb felfogással sem lehet kétségbevonni, anélkül, hogy pirulnia ne kellene a nagy közönség és a józan ész előtt annak, a ki kétségbevonja: az ellenzék mérsékelt része tehát megelégszik azzal, hogy előkelően vállalt von s fitymálva jelenti ki, hogy ez még nem gyökeres reform, a mit nagyon jól tudunk mi is; a szélsőbal pedig előáll egy gyökeres reformmal: adja át a kormányt az egész adókezelést a megye és városi törvényhatóságoknak.

Na hiszen ez gyökeres reform volna ugyan, de nem volna benne köszönet.

A törvényhatóságoknak eddig is és az új törvényjavaslat alapján is megmaradnak illetékes befolyásuk az adó kivételére, behajtására, a törvényhatóságok maguk gyakorolják az ellenőrzést a közigazgatási bizottságban az egész adóügy felett, az adókezelési és felszámolási bizottságokban a polgárok maguk folynak be közvetlenül adóügyök elintézésére. De az adókat teljesen kivenni a felelős kormány befolyása alól, az oly képtelenség, a milyet csak a mi szélsőbal municipalistáink kívánhatunk.

Valószínűleg maguk is érzik, hogy az általuk elfoglalt álláspontra igen gyöngye; a nagy közönség vakítására használnak hát hozzá egy kis bengáli tüzet s összevissza beszélnek a szegény nép sarcolásáról, közönségről, Boszniáról, Bach-korszakról, Hentzi szoborról s több ily hatóság dolgozóról, melyek mindannyiszor előszedetnek a lomtárból, valahányszor az eszmék hiányzanak a vitához.

A harmadik egyetem. A képviselőház közoktatási bizottsága ülésén elnökké Hoffmann Pált választotta. Trefort miniszter amellet nyilatkozott, hogy a harmadik egyetem ügyében a szakértői enquete még lehetőleg pünkösde előtt megtartsassék. Erre a bizottság szótöbbséggel elhatározta, hogy a harmadik egyetem szükségességének kérdésére nézve a szakértői enquete május hó 7-én d. órakor kezdődjék. Szakértőkül s budapesti és kolozsvári tudományos egyetemről, a műegyetemről

s a királyi jogakadémiákból fognak tanárokat meghívni. A szakértők meghallgatására a bizottság maga kebeléből albizottságként Hoffmann Pál elnököt, Szathmáry György jegyzőt, Berzevics Albert előadót és Zsilinszky Mihály, Herrmann Ottó és Kovács Albert biz. tagokat küldte ki. A debreczeni jogakadémiára részéről Kőrösi Sándor jogtanár orsz. képviselő hivatik meg.

A helybeli függetlenségi párt közlönye: a „Debreczen” a Verhovay-ügy alkalmából legutóbbi vezércikkében következőleg szól:

„Számolt-e az orsz. függetlenségi kör azon tényrel is, hogy Verhovay Gyulának óriási pártja van az országban s a nép a vele való szakadásba nem fog egyhamar bele nyugodni, sőt annak esetleg kedvezőtlen magyarázatot adhat? Nem lett volna e szükség a kibocsátott „Nyilatkozat”-ban hangsúlyozni azt is, hogy Verhovay Gyula mégis csak hatott jó irányban is, nem lett volna czélszerűbb e nagy agitativ képességgel bíróval kibékülni mint szakítani?”

A Füzesséry-Verhovay ügy.

A Füzesséry-Verhovay-ügyben, mint már lapunkban említettük, a felek megbízottjai abban állapodtak meg, hogy Füzesséry Gézára nézve becsületbírósg döntse el a párbajképességet. A becsületbírósg tagjai és pedig Füzesséry részéről Hoitsy Pál orsz. képviselő és Kápolnai Pauer István őrnagy, Verhovay részéről pedig Almásy Sándor és Szederkényi Nándor orsz. képviselők ma délben gyűltek össze a képviselőház I. oszt. tanácskozó termében. Jelen voltak a becsületbírókon kívül a felek megbízottjai. Előadók voltak: Füzesséry részéről Nánássy Sándor huszár főhadnagy, — Verhovay részéről pedig Madarász Jenő.

Miután a becsületbírák tudomást szereztek az ügyről, Hoitsy Pál azt a nézetét fejezte ki, hogy bárkinek addig, míg a tisztikar tagja, párbajképessége fölött becsületbírósg nem határozhat. Szederkényi Nándort kivéve, a becsületbírák tagjai csatlakoztak Hoitsy nézetéhez, és ennek következtében a bírósg nem is alakult meg, elnököt nem választottak és formális ülést nem tartottak. Hoitsy Pál kérdésére Füzesséry megbízottjai kijelentették, hogy felük nem emel kifogásokat Verhovay ellen és kész vele bármilyen körülmények közt megverekedni. Együttal tudtára adták Verhovay megbízottjainak, hogy holnap d. e. 11 óráig elvárják nyilatkozatukat arra a kérdésre: hajlandó-e Verhovay meg-

verekedni Füzesséry Gézával vagy nem? Tagadó válasz esetén tudni fogják köteleességüket.

Verhovay Gyula a már értesítette megbízottjait szándékáról. E szerint választát attól teszi függővé, hogy mit határoz Füzesséry Gézára nézve a katonai becsületbírósg. Verhovay ugyanis állítólag illetékes forrásból értesült, hogy Füzesséry ügyében, a legutóbb történtek után a katonai becsületbírósg lépéseket tesz. Az esetre, ha a katonai becsületbírósg Füzesséryt párbajkésnek mondja ki, Verhovay kész lesz vele megverekedni.

Hozzuk haza a még kintmaradt testvéreket.

Pancsova ápril 18.

Azon nemes lelkesedés mely ez ideig 2251 bukovinai magyar behozatall tette lehetővé, s joggal várhatja meg, hogy új polgártársaink s véreink mi módon történt elhelyezése s mai állapotáról közvetlen forrásból értesüljön, s a minden igaz magyar által oly sokra becsült hazafiás vállalat sokkal fontosabb sem hogy azt mai állapotában csak részben is befejeztettek tekinthetők. — A viziontlátás örömjajának eszenesültével időszerte leend tehát, ha az eddigi tudósításokból hiányzó élethi adatok felemelítésével, a magyar társadalmat oly mérvben érdekli kérdésre ezuttal pár sorban vissza térünk.

Midőn magyar testvéreink 2-ik és 3-ik vasuti szállítmánya Pancsova alatt kikötött, már sátrak s „barakkokban” elhelyezve, s munkában találta hitorsosain első csapatját, ugyan ily gyorsan helyzetetett el s talált munkát az utolsó szállítmány is, jó kedvvel fogva terhes munkájához, eléggé adta már eddig is jelét annak, hogy munkás, értelmes és józan. Mind ezen tulajdonok elég kezességét nyujtanak azon meggyőződésre, hogy a rabzoltságból felszabadított szegény székely sorsát egyelőre jobbal válthatta fel, jobb talajra, jobb munka viszonyok közé juttva önmagától is jobban megél; ezen jólét azonban távolról se mondható még ma olyanoknak, mely a megállapodást megengedhetővé tegye, s miután a feltett czél elérését csak is jól választott eszközök időszerű felhasználását remélhetjük, a czélszerű eszközök pedig csak is a szükséges tájékozottság után választhatók, hasznos dolgot vélünk teljesíteni akkor, midőn a történetek némi hiányaira rá mutatva. A jövő sikere érdekében, megjegyzéseinket kockáztatjuk.

Midőn a hazafiás mozgalom megindult s az „országos esangó bizottság” megalakult csupán 1000 ember érkezését várta ez év folyamán mindenki, ennyinek elhelyezéséről gondoskodott az illetékes kormánybiztos s állami jószágigazgató is; a nagybörmérveket

A Renouf Albertine gyilkosa.

ELBESZÉLÉS.

Irta: Henri Rivière.

(Folytatás.)

Ha a gyilkos nem jelent meg áldozatának temetésére, mint Gestral eleinte remélte, bizonyára mohón olvasgatta az újságokat, melyek, törvényszéki styblen, a Renouf-ügyről szóltak. Mindenesetre, ha a biztos nem csalódott az indokokat illetőleg, melyek a gyilkost vezették; ha ez, az aljas bosszún kívül, melyet végrehajtott, — valóban egy másik, még teljesebb és rettenetesebbre is számított, remélve Izidor elítélését; a törvényszéki tárgyalás ez egyszerű leírása nem lesz neki elég. Hogy ne vonná őt valami a színpad felé, hol élénken fognak lefolyni a dráma jelenetei, melynek első lapját ő írta véres batúkkal, melynek ő kötötte meg a csomóját, s melynek kibonyolítását ő készítette előre? Egyedül itt gyönyörködhetnék tetszése szerint a vádlott sápadozásában, a bírák szigorúságában, a közvélemény böszültésében, s itt szereshetne magának óráról órára nagyobb bizottságot saját büntetéséről s ellenének vesztéről. S aztán ha a tárgyalás folyamában, mely megkezdődik, nem fog minden úgy menni, mint azt a vétkes előre képzelte; ha valami körülmény merülne föl, mely őt fenyegeti; nem akar e ott jelen lenni, mint a játékos a zöld asztalnál, melyre vagyonát föltette, hogy egyenkint kilésse az esélyeket, s végig éljen, habár jelen kell is lenni reményei rombadülténél, a küzdelem mámore

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

CSÁNGÓ LEVELEK.

I.

En Sebestyén Mihály Irom ezt a levelet László Györgynek. Igen szépen kérem édes Gyurka bácsi agyá el bár a házat, ha a földet nem tudják eladni segéljen kend eladni, hogy Anyámék jöjének el a töbivel a kik jönek a tavaszon lakni, mer én háza Istenek ojan jól vagyok, hogy én soh háza nem kívánkozom, mer a meddig kijöttünk, öröké balba és lakodalomba voltunk. Április 4-n óta, és onattól öröké az ajándékból élünk, kenyér, szalona, bor, pálinka minden anyi van a mennyi kel, hála Istenek Menyországba vagyunk nem pokolba, és most köszöntöm az egész háza népet, legkisebtől legnagyobb Fábján Joska Sogoromat feleségestől és Fábján Istentől minden jó és tris egészséget kívánok, szeretném minél előbb kenteget meglátni, hogy ide háza élének együtt, én a nyára kaptam egy hold földet azt bévetem terebuzával, osztán aratás után kapunk lakhelyet is, öszel meg töb földet, ara figyelmeztetem, hogy a mikor eljönnek hozanak el minden portékát, mert el lehet hozni mindent, Osztovátát, lúzócsebet, nagyüstöt, gerynyát, és a mi kicsi pénz nem lehet gyűjtsse esze és hozza el, én pénzt nem tudok küldeni a mi kicsit dolgozunk ara még nem tudjuk, hogy mit kapunk, hanem a házat a hogy lehet agya el a tót Józsi Jósánának

a pénzt agya meg, ügyekezék minél előbb eljöni hogy kezdjük el élethez, és köszöntöm a legény pajtásaimat Sebestény Gergét, Sebestény Kelemt, Andrest, Gyurkát, Molnár Ferenczet, László Jósát, mind az egész legénységet és lejártságot. Istentől minden jó és friss egészséget kívánok mindegyiknek, gyertek el tül is a háza födre minél előbb. Ezel beázom levelem maradok nagy örömel, földhordásal.

II.

Sz. Kelemen Katinak, Palkó Apoloniának. En irok neked Kelemen Rozi, neked hugom Kelemen Rozi. Istentől minden jó egészséget kívánok neked édes Testvérem Együtt vagyunk a fjadval csinájuk a gátat a Dunától ne fé — én irtam Palkó Antal a Pancsovai határon. En édes Anyókám S Édes kiesi Feleségem, Édes Eesém Marei. En az levelet megkaptam Gyuri István Pistától, köszönöm szépen a levelet Énes irtam vóna még mostanigen de nem vót mit, de most tudom mit írjak. Istentől minden jó egészséget kívánok mind magamnak. S ara kérem fogagyanak szót nekem. Jöjének mer van mire, mer ki atak nekem három hold földet Ojant a mejik a legjobb a világon Töbetes adnak öszön a menynyit megtudunk dolgozni s ne sajnák a szülöt hejünk. Hanem jöjének a hazai életre a hol Menyországba lakunk nem pokolba. Ne ügyeljen senki csábító beszégyire, hanem hi gyen az én szememnek met ha roznak ösmertem vóna nem boldontánam ki magamat

EGYZÉKE... table with columns for names and numbers.

János-tele... JÁNOS... text block with various notices and advertisements.

öltött mozgalmat és lelkesedést azonban 719 családhoz tartozó 2.251 lélekkel, ezeknek csak és pedig kisebb része kaphatott a kézen tartott deszkabodékban ideiglenes menhelyet, másik nagyobb része azonban csak is rögtönzött primitív készítésű sátrakkban húzta meg magát, s valljuk be, hogy ha a vizionálás úgy a hangya szorgalmú nép igyekezete felett érzett örömet kissé félretesszük, szinte gond s aggodalom fog el most a felett, vajlon mi módon érhető el a hidegebb évszak bekövetkezése előtt a hajléktalanok elhelyezése.

Az adakozásokból összegyűlt életművel a nép 6-8. napi élelemmel ellátott ugyan az időszert gondos élelmezésben részesül, igaz, hogy jó aratás esetén képes a védőtéseken kilátásba helyezett csatornázásnál végzett erős munkával talán jövő téli kenyerét is megszerezheti, hogy azonban tél előtt építkezék, arra saját erejéből képtelen, mert legnagyobb része teljesen pusztán áll, kisebb része pedig olesón bocsátva áruba házat, csakugyan csekély pénzzel rendelkezik, s ha a felesleges összegben begyűlt pénzadomány a beállható szükség esetére és csak tartalék töké gyanánt tekintetik, 10 napi eső okozta munka szünet a legnagyobb szükségetet teremti meg. — A kapás vetemény alá kiosztott 846 hold földdel minden eddigi kívánság teljesen kielégített, az eddig érkezők többet nem is kértek, de beművelni se tudnának. A betelepítendő határok 10.000 hold területtel ez év október 1-ig haszonbér útján lényeg értékesítve, a még rendelkezésre álló mintegy 1.200 k. gyepföld a kocsin érkező 400. család részére ez évi ideiglenes használatra is kevés, s valóban nem irigylhetjük azon férfi helyzetét ki ezen felül a vasuton ujjalag érkezőket is elhelyezni s eladni ily viszonyok között leend hivatott. —

Nem ohajunk ezen állapotok felemleléseivel egyebet elérni, mint constátálni azon kétségbe vonhatlan tényt, hogy a betelepítés ügyével foglalkozó központi bizottság, s a végrehajtásra hivatott kormánybiztos s államigazgatóság között nem állott fenn azon számítás alapuló egyöntetűség mely utóbbinak sikeres működését elősegíteni lett volna hivatva, s azon óhajnak adnak kifejezést, hogy ez jövőre ne ismétlődjék. —

Andráshalva, Hadikfalva, Istenségs és Fogadj Istén községek még ott maradt 20.000 lakója közül, vagyosabb gazdák a legutóbbi alkalommal már harmadik küldöttcsügket bízták meg azzal, hogy a föld minősége, a kiosztandó mennyisége, s általán a viszonyok iránt hírt vigyenek, s nem szenved kétséget hogy — habár egy újabb azonnali tömeges utabekelés a küldöttek távirati figyelmeztetésével kellett meggátolni, — a vagyosabb rész (dieseretére mondv) erősen küzd magával a felett, hogy bocsássa-e vagyonyát áruba értékén alul is, s jöjjön-e a jövő tavaszra? Mindezek oly momentumok a mellyeket számításon kívül hagynunk nem szabad; a küldöttek a pancsova-kubini vonalon kijelölt földeket „Kanaán” földjének mondják, s vágyaik ne továbbja ezen helyeken alkotni falvakat, amde ezen két öblözet legfeljebb 5-600. magyar családnak adhat állandó helyet mert 14.000 holdnyi területből a régi községek östelepesei se zárhatók ki, s mintegy 2500 holdja szerződéses viszonyban fogva 20 évre nem áll rendelkezésre; a felkötött beköltözési vágyat elfojtani nem szabad, s a bekivánczoknak nem csak tűrhető, de biztos élhetést s anyagi jólétet biztosítani nemzeti erkölcsi kötelesség.

A munka csak akkor befejezett, ha az összes bekivánczok egy tömegben helyzetet-ven el, legalább 8-10. virágzó község alkotatik, s az előleges megünnepelt bevándorlás helyesebben betelepítés missióját csak úgy teljesíti, ha a 20-25.000 székely együtt s egymás mellett és pedig az ármentesítendő

és szorongásainál? — Tehát a törvényszéki épület volt azon hely, hol Gestral gondolatban találták a gyilkosnak.

E közben Izidor ügye ítélet alá került. A szünnepoknak vége lön, s ez ügy volt az első, melyet elővettek. Izidor, kit csak 24 óra hosszúra tartottak a börtönben, visszanyerte bátorságát. Bármennyire fájt is neki Albertine halála, nem élt vele oly sokáig, hogy ne hirta volna magát vigasztalni. Különben fájdalom nagy mértékben fogyott a helyzet borzasztósága által. Az orvos ügyes ápolása mellett, ki állapotáról tanúságot tett le, s ki nagy érdeket mutatott iránta, lassan-lassan megszabadult az első nap lázas rohamaitól. Régi iskolatársainak egyike, ki ügyvéd lett s kire most védelmét bízta és Gestral is gyakran meglátogatták. E három ember társaságában Izidor visszanyerte ártatlanságának érzetét. Azonban az esemény annyira kimagyarázhatatlan volt előtte, hogy tanuvallomást nem tehetett. Ez kétségbe ejtette, s nem színt meg barátainak mondogatni: „Ki ölhetett meg?”

Az ügyvéd, ki tárgyilagosságot bizonyítékot keresett és nem talált, szintén nagyon zavarban volt; hanem számított az orvos támogatására, kinek nyilatkozatai Izidor javára szólnak, s talán számított kissé saját ékesszólására is, melynek ez ügyben szép tere nyílt. Gestral mosolygott s óvakodott csak egy szót is szólani. Félt attól, hogy valami ügytelenség Izidor részéről, ki a tárgyalások alatt erről szót ejthetne, elriasztaná az ismeretlen. Gestralt mosolygói lát-

4 és 5-ik dunai öblözetek ismert Kanaánján nyer új hazát. —

Kétségtelen, hogy az áldozat melynek árán ez elérhető, csekélység nem lehet, de bizony kiondhatjuk azt, hogy azon alkalom melyet elégi drágán megfizetni nem tudunk elszalasztani több mint hazafüi bűn lenne. —

A módok megválasztása s a kivitel dolga azoké, kiknek a jelzett államjavak feletti rendelkezést hivatalos állásuk megadta s részünkről csak azt mondjuk, hogy: „Most — vagy soha,” mert ha a jelenleg kiálkozó alkalmat elszalasztandák, nem tününk egyebet mint behoztunk 2.000. munkás magyart a kik felett a hazafüi lelkesedés lasscskán majd napi-rendre térve — mint azon magyarok kik a „Bánátuk” több helyén ráczokká lettek — származásukat 100 év múlva „Csak magyar hangzású neveik fogják elárulni.” —

Budavár visszafoglalása.

Budavár visszafoglalása kétszázados évfordulójának megünnepelése ügyében a történelmi társulat átiratot intézett Budapest főváros közönségéhez.

Az átirat, melyet Ipolyi Arnold püspök mint elnök és Szilágyi Sándor titkár írtak alá, előre bocsátja, hogy újabb időben általános szokás egyes dicső tettek és események emlékének megünnepelése, Magyarországra és fővárosunkra nézve pedig örökre emlékezetes Budavárnak 1686. szeptember 2-án a töröktől való visszafoglalása, mert ez által nyert az eddig három részre szakadt ország ismét egy központot s a magyar vitészek ekkor nyert örök nevet.

A történelmi társulat indítványozza tehát, hogy a főváros ünnepelje meg e nap kétszázados évfordulóját. A társulat óhajtanak véli egy a visszafoglalás történetét részletesen tárgyaló monografia megírását, egy ama korbeli nyomtatványokból, fegyverekből, érmekből sat. szervezendő kiállítás rendezését s a várfal illető helyén emléktábla elhelyezését. Részletes program természetesen csak akkor lesz megálapható, ha a főváros az eszmét elfogadja.

Oberdank társai fölmentve.

Meglepő hírt hozott a táviró Udineből, hol három nap óta tárgyalják az irriditistiká pórt. Az esküdtészek fölmentette Oberdank társait. Az olasz főállamügyész tudvalevőleg azért kérte Ragosa Döntőnek és Giordani Antoniónak vád alá helyezését, mert mindkettő az állam külső biztonsága és Ausztria-Magyarország uralkodójának, Ferenc Józsefnek élete ellen szöveztet, résztvevén Triesztben időközben elítelt és felakasztott Oberdankkal abban az összeesküvésben, melynek az volt a célja, hogy az osztrák magyar uralkodót 1882. évi szept. hóban Triesztben való tartózkodása alatt megöljék.

Oberdankot tudvalevőleg a katonai törvényszék halálra ítélte, s Oberdank meghalt a bitón, beismerve szándékát, nem tagadva azt a súlyos politikai büntetést, melyvel vádolták. És most társait az udinei esküdtészek fölmentette.

S z i n h á z .

A Cornevillei harangok

Érdekesebb operette-előadása a jelen színi idénynek nem volt, mint a mult szombati, a mikor Planquette legjobb zeneműve a „cornevillei harangok” majdnem teljesen új szereposztással került színre. Az általános érdeklődést még fokozta Horváth Andor ur, a ki első debreczeni debutjeül Grenizsó szerepét választá.

A közönség meglehetősen nagy számban

ván, az ovos bizalmat nyert, s így szolt a fiatal emberhez:

— Édes betegem, meglátjuk, ha az ártatlanságot s a tudományt megverik-e egy csapással.

A tárgyalás végre megkezdődött. A hallgatóság számos volt, a mi tetszett Gestralnak, mert az ismeretlennek nem okozhatott semmi habozást, hogy e nagy csoport közt elvegyüljön. Az egész iskolai ifjúság eljött, hogy a vádoltat rokonszenveivel és jelenlétevel bátorítsa. Izidor, ki beléptekor nagyon meg volt indulva, csak barátságos pillantásokat látván maga körül, fölborodott. A tanulókon kívül meglehetősen nagy számmal voltak nők, s azon henylő töképezések vagy nyugalmazottak, kiket a törvényszéki termek — törzsvendégeink lehetne nevezni.

Ez első nap a tanuk kihallgatására volt szánya. Igazat szölvá, egyikök sem tudott a fő dologról mit sem; hanem mindnyájan csak jót mondhattak a vádoltat előbbi életéről, mint szintén az egyetértésről, mely közte s neje közt látszott létezni. Fölolvasták Gestral jelentés tételit, ki fölmentett a személyes megjelenés alól. E jelentéstétel, mely a büntény élénk benyomása alatt íratott, borzalmat terjesztett szét a termekben: nem vont következtetést s nem is az ő dolga volt következtetést vonni, hanem Izidor ártatlansága felé hajlott. — Mialatt a figyelem a tanuk felé fordult, Gestral a leghatalmasabb zuga huzódva, firkészni kezdte a jelenlévőket. A tanuló, kik most jöttek ide,

jelent meg a színházban, hogy megismerkedjék Vadnay k. a. Szerpolettejével, Iványi k. a. Germainével és Horváth ur Grenizsójével.

A mi első sorban Vadnay k. a. illeti, Szerpolettejét méltán sorozhatja legjobb alakításai közé. Ének tekintetében ezuttal is kitünöt nyújtott; csupán az a megjegyzésünk, hogy Szerpolettejét nagyon is diszkretn mutatata be. Kissé degagirtabb játék bizonyára csak emelni fogja e legújabban creirozott kiváló szerepét.

Iványi k. a. elemében volt: nagy énekparthiet kapott Zsermén szerepében. Nagyon természetes, hogy ezen „magas” igényekkel fellépő szerepek teljesen megfelelő képes nem volt, annyi azonban bizonyos, hogy Iványi k. a. a társulat legigyekezőbb tagjának bizonyult, a ki ha a megkezdett uton tovább halad, biztos jövőnek néz elébe, különösen ha lesz annyi lelki ereje, hogy hangját — még az igazgatók öns érdekne sem áldozva fel — az a l t határai között meghagyja.

Az új tenorista Horváth urról ezuttal még nem szólhatunk érdemlegesen. A színházi fekete tábla az előadás előtt tudtára adta a közönségnek, hogy Horváth ur rekedt és így szives elnézést kér. E kijelentés a bírálatot kell hogy lefegyverezze, és a jövő alkalomra hagyjuk fenn magunknak Horváth urról véleményt mondani. Ezuttal csak annyit, hogy daczára a rekedtségnek igen rokonszenves fogadtatásban részesült, sőt nyílt jelenésekben tapssal lett kitüntetve.

A kar igen erős, de fegyelmetlen. Ott is kiabál, a hol arra egyáltalán szükség sincs, ott pedig a hol Planquette beszélni szeretne, őke pianissimokban elmorendoálnak. Figyelmelek ajánljuk Delin karnagynak a kellő csiszolást, melyre a nyáron át elég ideje lesz.

A zenekar jó volt.

Honolulu.

Napi hírek.

(TÁJÉKOZTATÓ.)

Naptár. Kedd ápril 23. Róm kath. György vt. — Prot. Béla. — Görög-orosz (ápril 12.) Vaszil. — Izr. Pass. hu-v. — Nap kól reggel 4 ó. 53 p., nyug-sík 7 ó. 2 p.

Orvos gyógyoszerész egylet közgyűlése ápril 21-én. A Tisza balparti bányatorozot ügyében útekezlet ápril 22-én d. e. 9 órakor a városban.

Tiszántúli ref. egyházkerületi közgyűlés április 22-én és a következő napokon a foiskolában.

Adókievítő bizottság a város-háza kistermében f. hó 24-én és a köv. napokon.

— A Polonyi-Füzesséry ügy áldozata. Zsarnay Győző fővárosi rendőr kapitány ellen, Thaisz Elek főkapitány elrendelte a fegyelmi vizsgálatot. A főkapitány e határozatát azonnal feltejeszté a belügyminiszterhez, a ki Zsarnayt az ügy befejeztéig állásától felüggesztette.

— Az adókievítő bizottság működése. Köztudomásra hozatik, miszerint a városi tekintetes adókievítő bizottság a III-ik osztály kereseti adó tárgyalását f. hó 24-én a dél-élelőti 9 órakor fogja megkezdni a város-háza kis tanástermében, és pedig a hatvan-utcai ez osztályba tartozó adókötelesek s folytatolag a többi utcaikon. Ugyanazért figyelmeztetnek az érdekeltek, miszerint saját érdekekben a tizházzagadák által törtéendő előleges személyenkénti felhívásra a közlendő tárgyalási napon megjelenhetnek. Debreczen, 1883. ápril 22. V. adóügyosztály.

— A lóvásárt szépen sikerült az idén a nagyhatvan utcáról eltávolítani, a mi Körner Adó l főkapitány tapintatos eljárása mellett, minden feltűnés és zavar nélkül történt meg. — Hogy a bámész közönség kellemes látványtól esett el, azt mondanunk is felesleges.

— Sajtóhiba. Az „Erdészet” című

széles félkört képeztek a törzslátogatók körül. Ez utóbbiak, a nélkül, hogy ismernék egymást, ösztönszerűleg összecsoportosultak — Egyébként hasonlítottak mind egymáshoz öltözet, modor, sőt még az arcaikon levő mindennapias kíváncsiság kifejezése által is.

Gestral, miután a terem különböző részeit átfürkészte, kiválóan ezekre irányzó figyelemét. Szemei egyik arcról a másikra tévedtek a nélkül, hogy valamit fölfedeztek volna, a mi őt vezesse. Volt mégis egy arc között, mely magára vonta figyelemét, értelmesebb, zárközöttabb mint a többi. Bármily közönyösnek mutatkozott is az álarcz, valamely ildomosan visszatartott benső szenvedély látszott megvilágítani azt, hanem igen csekély volt ily nyom, és Gestral talán tévedett. A férfi, kit szemügyre vett, mintegy ötvenes lehetett; koponyája gyérhaju inkább, mint kopasz, szemei szemérvék mögé rejtve, orra hosszú, ajkai keskenyek, arczsine sapéd, bár helylyel-közöl fölhevült. Nagy könyű födte, mely eltakarta kezét is. Keze elárulta. Gestral kérelmetlen vizsgálódásában, az arczról a test többi részére tért át. Észrevette, hogy a férfi kezei térdéim nyugszának, hogy időről időre megrázdulnak, összegyűrve és dörzsölve a posztót, s főleg olyankor, midőn a közönség a rokonszeny zugásával kíséri az Izidor javára szóló tanuk valóságait.

Gestral úgy hitte, hogy végre nyomra talált, s remegett örömben. Többé nem vette le szemét az ismeretlenről. Mikor a kihallgatásnak vége volt, látta az embert lassan ki-

czikkünkbe két értelemzavaró sajtóhiba szott be. A „megvadult” szó helyett „megakult”, az „állatok” szó helyett „állatok” olvassandó.

— A személyforgalom könnyítésé czéljából a magy. államv. igazgatósága türelmetlenül szándékozik hozni. Nevezetesen a személyszállítás a teherszállítástól egészen különítették, vagyis az ugynevezett vegyes vonatok megszüntetnek és helyettük csak buszvonatok fognak járni, melyek habár lassabban mennek, mint a rendes személyvonatok, de többszöri indítás mellett a helyi forgalomnak kiváló szolgálatot fognak tenni. Továbbá tervben van a kombinált körutazási jegyek egyszerűsítése és nagyobb területre kiterjesztése, mit eddig leginkább a bajor államvasutak szűkeklésége gátolt; azonban remény van, hogy az ez évben Münchenbe tartandó értekezleten a fenförgő különböző teki kiegyenlítettnek és körutazási jegyek metország terére is akadálytalanul kihozhatók lesznek.

— Benedek József színművész jutalomjátékára, mely szerdán lesz ismételve, hívjuk olvasóink figyelmét. A kitünő művész remek alakításával annyi élvezetes eseményt szerzett már közönségünknek, hogy a megjutalmazás alig érhetne méltóbbat mint őt.

— Mai tárczánkban két igen érdekes csángó levelet találnak olvasóink, melyek a punkhoz közlés végett Szathmáry Kálmán a nagybeskereki-pancsovai k. k. kistérségi uradalmi ügyésze küldött be, ki azokat a postánál jóakarattal meglopta s lemásolta. E két levél is tanúságot tesz a csángók hangvágáról és Magyarországot iránt érzett szeretetéről.

— Rituális gyilkosság híre hozta a hatóságba tegnapelőtt a szomszéd Derecskét, hol, — mint levelezünk írja — a kivétel eset történt. Egy paraszt asszony leányával egy kis vegyeskereskedésbe ment be, ott beszélgetésbe bocsátkozott; majd elsietett, s gyermekét ott felejtette. Mire visszatért már a gyermeket nem találta sehol sem. Jajveszékelve futott utcáról utcára kiabálva, hogy az ő gyermekének a Feldmann házában a zsidók vétét vették, mert onnan nagy jajgatást is hallott. A templomból épen kijövő népet ostromolta az ő gyermeké gyászos esetének elbeszéléssel, aztán felszaladt a közleg házához, s a gyermek eltűnését kidoboltatta. Nem télt bele egy óra s az egész Derecske városa fel volt izgatva. A babonás hitiek szájról szájra adták, hogy a zsidók a husvét alkalmából a keresztény leányt megölték. A Feldmann házat valóságos ostrom fenyegette, azonban szerencsére a rituális gyilkosság vádja itt is csufos kudarchoz valott, mert az eltűnt leány szépen haza került, elbeszélte, hogy a mérszárszékben töltötte el az időt. A derecskei eset is tanúságot szolgálhat, hogy a nép milyen hiszékeny s mennyire elámítható.

— Szép időjárást jósolnak a gazdák és erdészek e hó 20-ikától kezdve. E jósolat azon alapszik, hogy 30 napja már elmúlt annak, mióta az időjárás nagyon szélszelyes kezdett lenni. T. i. a 40 martyr napjához (márcz. 10.) az a babona van kötve, hogy ha azon a napon az időjárás kedvezőtlen, akkor olyan is marad 40 napig. E határidő már lejárt le, ha a babonának hinni lehet, — ezután derült tavaszi napokra ébredünk.

— Az idej fegyvergyakorlatra bevonulni köteles tartalékosok két része osztva, most tavaszal és az őszzel fogják a fegyvergyakorlatot teljesíteni. Ez okból a legközelebb megkezdendő tavaszi fegyvergyakorlatra csupán azok a tartalékosok jelenhetnek meg, a kik arra behívójegyeket kaptak. Az önkéntesen jelentkezők vissza lesznek utasítva s az ősz fegyvergyakorlatra kellend bevonulniok. A folyó évben az 1874, 1876. és 1878. évfolyambeli tartalékosok vannak fegyvergyakorlatra kötelezve.

— Hatos Sz. másodikban terjed törvényszék halálogyuémelyikében a tárgyalás részlete datik, hogy a hatóság nyomban felt lay főhadparancsú kivégeztetés márfog történni. Ezze írhatjuk, hogy a — Oláh hus és görög keleti vasárnap kezdődő ugyanis az idén rit április 29-ére dig ápril 17-ére hogy az ó-hitűe husvétja közt az illetőleg az oláh sőbbre.

— A Robog törtökön a Deb r adra utazók sz tárlt; a Sáp- és 21. sz. órház közö szünelug az előtte katolásától ijed pályára szaladt, pályáján észre v rövív feeskendezés lásta kikerülni, egy lásta és a vonat f legnagyobb sebessé képes olyan gyorsá

(Folyt. köv.)

— Köszön
könyvnyomdász
v a n r egy igé
nyozott; az e
netemet nyilvánít
hó 23. Kovács Ist
— Nagy sz
városunkban. T
reczeni, most n
vát és szekerét k
tás végett. Itt a
tenni az egyik k
és sert hozott a
a vak lovat, nem
gához alig lehet
hajtani, mikor n
neki ment a kut
egy i k e r e l
m e d e n c z e r
a talyiga is ugy
esett, s szerencse
nialig 19 éve
mert többször fel
csaknem egészen
többen segítéség
kiszabadították a
kására vitték b
sietett orvosi se
későn mert csak
holttestet a kórh
— Tíz éve
ref. főiskolában t
logosok — akkor
rint — tegnap
Debreczenben. E
zenben ez idő s
egyik Tóth L
C s i k y Lajos t
az ország külön
szórvá, s közülök
be is jöttek De
vizionáltak öröm
sak Thalvieser v
komán adtak kife
— Köszön
lyen tisztelt roko
ösmérésöknek, ki
néhai özvegy J
megjelentek, a v
dalmunkat, részbe
uton legbensőbb
1883. ápril 23-án.
névében is.
— Spangát
ba szállították. S
coupeban helyezt
szuronyos börtön
kaplár vezetett.
feltűnés lehető k
— Az 1885
számára a városi
vése kitűnő. A n
rönd közelében, é
építtetni, a gépes
feküdni, míg a v
aréna közelében r
állítás számára i
városliget környé
zottság a kiállítá
leges megállapítá
ságot küld ki.
— Vakmer
sitik a „Pesti H
Szatmármegye tá
hó 17-én és az eg
keltett. Egy otta
rom rabló tört b
gazda egész gya
„vendéget” és k
vannak. „Pénzer
„Nem tartozom
mives. Erre aztá
hogy a gazda id
a hasába, az ifja
egyik szemét. A
és kisebb gyerme
tak, hogy a rabl
pot, egy sapkát, t
hagyván a szobát
— Hatos Sz
másodizban terjed
törvényszék halá
gyuémelyikében a
tárgyalás részlete
datik, hogy a ha
gost nyomban felt
lay főhadparancsú
kivégeztetés márfog történni. Ezze
írhatjuk, hogy a — Oláh hus
és görög keleti
vasárnap kezdődő
ugyanis az idén
rit április 29-ére
dig ápril 17-ére
hogy az ó-hitűe
husvétja közt az
illetőleg az oláh
sőbbre.
— A Robog
törtökön a Deb
r adra utazók sz
tárlt; a Sáp- és
21. sz. órház közö
szünelug az előtte
katolásától ijed
pályára szaladt,
pályáján észre v
rövív feeskendezés
lásta kikerülni, egy
lásta és a vonat f
legnagyobb sebessé
képes olyan gyorsá

két értelemzavaró sajtóhiba... megvadult" szó helyett "megvadásztak" szó helyett "állabok" szó helyett.

személyforgalom könnyítve
nagy. államv. igazgatósága... a teherszállítástól egészen a vasgáz utágynevezett végzettségűnek és helyettük végzettségűnek járnak, melyek habár... mint a rendes személyvonatok zóri indítás mellett a helyi... való szolgálatot fognak tenni... van a combinált körutazás... zerítésére és nagyobb terület... mit eddig leginkább a bajor... szükkeblésége gátolt; azonban... hogy az ez évben Münchenben... ekezetlen a fenforgó különböző... tetnek és körutazási jegyek... rére is akadálytalanul kiter... znek.

de József színművész... hely szerdán lesz ismételve... nk figyelmét. A kitűnő művés... saival annyi élvezetes este... közönségünknek, hogy a meg... g érhetne méltóbbat mint ő... tarczánkban két igen érdekes... talánál olvassóink, melyet... s végezt S z a t h m á r y K... eskereki-pancsovai k. kincst... sze küldött be, ki azokat a... ratulag meglapta s lemasolta... tanuság tesz a csángók hon... agyarország iránt érzett sz...

His gyilkosság híre hozta... gnepelőtt a szomszéd Derecs... mint levelezőnk írja — a kö... trétt. Egy paraszt asszony... kis vegyeskereskedésbe ment... tetésbe bocsátkozott; majd el... nekét ott felejtette. Mire viz... gyermeket nem találta sehol... elve futott utczáról utczára... a ő gyermekének a Feld... a zsidók vétét vették, mert o... gátat is hallott. A templom... népet ostromolta az ő gye... zének elbeszéléssel, aztán... szög házához, s a gyermek... oltatta. Nem telt bele egy óra... eeske városa fel volt izgatva... nek szájról szájra adták, hogy... vét alkalmából a keresztyén... A Feldmann házat valóságos... tte, azonban szerencsére a ri... g vádja itt is csufos kudar... mert az eltűnt leány szépen... beszélte, hogy a mérsárszék... az időt. A derecskei eset is... álhat, hogy a nép milyen hi... nyire elámítható.

Dőjárás jósolnak a gazdák... 20-ikát kezdve. E jósolt... hogy 30 napja már elmúlt... dőjárás nagyon szeszélyes kez... a 40 martyr napjához (márc... a van kötvé, hogy ha azon... áras kedvezőtlen, akkor olyan... g. E határidő már lejárt le... hinni lehet, — ezután derült... ébredünk.

Legújabb fegyvergyakorlatra bevo... találékosok két részre osztva... és az őszszel fogják a fegy... eljesíteni. Ez okból a legk... ndó tavaszi fegyvergyakorl... k a tartalékosok jelenhetnék... behívójegyeket kaptak. Az... ekezők vissza lesznek uta... fegyvergyakorlatra kellend... folyó évben az 1874, 1875... mbeli tartalékosok vannak... ra kötelezve.

gy különböző csoportokhoz... tva, mit beszélnek, de közb... rál nem követte el azon ok... maga utána ment volna... tésével egyik legjobb ügy... talanul várta visszatérte... visszatért ez. Az ember, ki... ajos szigetén lakott, saját... ; a hához egy kert is tar... s; ajtaja egy szomszéd, csak... gyatott utczára nyílik. —... k Darrone, egykor ügy...

tral az üzlettől visszavonlt... zve. Darrone oldala mellett... törvényszéki teremben. A... át folytatták! hanem Dar... ábbé legkisebb jelét sem az... Falán meggondolta, hogy a... veszelés lehet reá nézve... tt a tárgyalás e része iránt... sága mindössze is csak má... st az orvosra jött a sor, ki... a legmélyebb esend állt be... yszeríven, de a tudomány... fölényével, mondta el, mily... a vádlottat, a kísérletet... aztán e kísérlet eredményét... nézete szerint Izidor nem

(Folyt. köv.)

Köszönetnyilvánítás. A debreczeni könyvtomdászok együletének Tóth István ur egy igen értékes könyvet adományozott: az egylet nevében hálás köszönetemet nyilvanítom. — Debreczen 1883. április 23. Kovács István, könyvtárnok.

Nagy szerencsétlenség történt ma városunkban. Torma István volt debreczeni, most nána si vendéglős három lovát és szekérét küldte be a vásárra elárulást végett. Itt a kocsis szívességet akarván tenni az egyik lovat egy talpigába fogta be és sert hozott a Szikszay ház udvarára. A vak lovat, nem lévén hozzászókv a talpigához alig lehetett a városon keresztül végig hajtani, mikor meg az udvarra behajtották, neki ment a kuttak úgy, hogy a talyiga egyik kerekére egész a vízfogó medenczéire fordult. — s ugyanakkor a talyiga is úgy borult fel, hogy a ló elcsúszott, s szerencsétlenül a ló alá került a natal alig 19 éves ifjú kocsis is, kit a ló, mert többször fel akart kelnni, rugkaplózott, csaknem egészen agyonnyomogott. Végre többen segítségére siettek a szerencsétlennek, kiszabadították a ló alul, s a Weinberger lakására vitték be. — Dr. Zelizer Dániel sietett orvosi segítséget nyújtani, de már későn mert csak a halált constatálhatta. A holttestet a kórházba szállították.

Tíz éves találkozás. A debreczeni ref. főiskolában tíz évvel ezelőtt végzett theologusok — akkor létrejött megállapodás szerint — tegnap vasárnap ismét találkoztak Debreczenben. E theologusok közül Debreczenben ez idő szerint csak kettő lakik; az egyik Tóth Lajos segédlelkész, a másik Csiky Lajos theol. tanár. A többiek mind az ország különböző részében vannak szét-szórva, s közülök ez alkalomra már néhányan be is jöttek Debreczenbe. A tíz év utáni viszontlátás örömeinek az egykori tanulótarcsák Thalvieser vendéglőjében rendezett lakomán adták kifejezést.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon mélyen tisztelt rokonoknak, barátoknak, és jó ismerősöknek, kik szeretet jó anyáknak, néhai özvegy Jeney Józsefnének temetésén megjelentek, a vesztesség által okozott fájdalomunkat, részben enyhítették; fogadják ez uton legbensőbb halánk kifejezését. Debreczen 1883. április 23-án. Jeney Ferenc a rokonok nevében is.

Spangát szombaton éjjel a fővárosba szállították. Spangát egy harmadosztályú csoupeban helyezték el két töltött fegyverű szorosnyos börtönőrrel, kiket Lipták börtönőrkaplar vezetett. Az egész szállítás minden feltűnés nélkül kikerüléssel történt.

Az 1885-diki országos kiállítás számára a városligetben kijelölt terület fekérsze kiténő. A nagy kiállítási épület a körönd közelében, elejével a Stefánia-ut felé fog építtetni, a gépesarnok az István-ut felé fog felelni, míg a vendéglők és mulatóhelyek az aréna közelében nyerne helyet. A baromkiállítás számára is alkalmas helyet kellend a városliget környékén találni. A kiállítási bizottság a kiállítási terület beosztásának végleges megállapítására előreláthatólag albizottságot küld ki.

Vakmerő rablási kísérletről értesítik a „Pesti Hírt”. Az eset Kis-Almás, Szatmármegye tasnádi járásában történt e hó 17-én és az egész vidéken óriási feltűnést keltett. Egy ottani jómódu földműveshez három rabló tört be ép vaesorálás közben. A gazda egész gyanutlanul leüléssel kinalta a „vendéget” és kérdezte tőlük, mi járatban vannak. „Pénzért jöttünk!” volt a válasz. „Nem tartozom én senkinek!” felelt a földműves. Erre aztán a rablók azzal feleltek, hogy a gazda idősebb fiának kétszer löttek a hasába, az ifjabbnak pedig kiszúrták az egyik szemét. A szegény földműves felesége és kisebb gyermekei olyan sikoltozást csaptak, hogy a rablók megijedtek és két lakatot, egy sapkát, továbbá 2 kétesövű pisztolyt hagynak a szobában, megugrottak.

Hatos Sándor rablógyilkosról már másodszöben terjedt el az a hír, hogy a hadi törvényszék halálra ítélte, sőt a mai lapok ügyemélyikében a tegnapi hadi törvényszéki tárgyalás részletesen le van írva s az mondják, hogy a halálítélet helybenhagyás végett nyomban felterjesztették Edelsheim-Gyula főhadparancsnokhoz s hogy ily módon a kivégzés már holnap vagy holnapután meg fog történni. Ezzel szemben hiteles forrásból érthetjük, hogy a hír legalább is korai.

Oláh husvét. A görög katolikusok és görög keleti vallást követők nagyhete vasárnap kezdődik. — Husvét vasárnapja ugyanis az idén a Gergely-féle naptár szerint április 29-ére görög számítás szerint pedig április 17-ére esik. Érdekes megemlíteni, hogy az ó-hitűek és a többi keresztények husvétja közt az idén 34 nap különbség van, illetőleg az oláh husvét ennivel esik későbbre.

A robogó vonat alatt. A mult esütörtökön a Debreczenből Nagyváradra utazók szemei elé borzalmas látvány tárult; a Sap- és Berettyó-Ujfalu között a 21. sz. órház közelében egy nagy ökör valószínűleg az előtte szokatlan nagy zaj és zakatolásától ijedt meg és egyenesen a vasút pályára szaladt, mit a mozdonyvezető még utoljára észre vett, és erős sipolással forróvíz fecskendezéssel iparkodott az elgázolást kikerülni, egyuttal a gőzt teljesen elzárta és a vonat fékezé sére is adott jelt, de a legnagyobb sebességgel robogó vonat nem volt képes olyan gyorsan megállítani, mely pillanat-

nyi idő alatt utólérte a megfélemlített állatot és azt a szuszoros értelmében összezúzta. A ropant hushalmazban, majdnem egyszerre állt meg a vonat, miáltal nagy rázkódást ijedséget okozott a semmi rosszat sem sejtő utazóközönségnek, és kik miután a vonat oly hirtelen állt meg, a vonat vezetői és kondukteurök minden csillapítása daczára sem maradtak meg a kupében, hanem maguk nyitották ki az ajtókat és kiszállva rohantak előre, hol borzadva látták; hogy a mozdony alatt egy összeroncsolt nagy szarvasmarsa hever. A vonat személyzete lázas sietséggel iparkodott az összeroncsolt állatot a mozdony alól kivonszolni, és az akadályt elhárítani, mi nehány perc alatt sikerült is. Ekkor jel adatván a felszállásra, miután az utasok ismét helyükre felszálltak, — a vonat ugyanazon sebességgel folytatta útját. Mintegy negyedóra múlva Berettyó-Ujfaluról egy járgányon 2 vasuti tiszt és 2 vasuti munkás érkezett a színhelyre; az egyik tisztviselő Osinger állomásfőnök volt, ki azonnal intézkedett, hogy a összeroncsolt állat a pályatestről eltávolíttassék és egyuttal a vizsgálatot nyomban megindította. A szerencsétlenségről jelentést tett a járási szolgabíróságnak és értesítette a B. Ujfalu községelöljáróságát is.

Az eszéki hid katasztrófájához. A szerencsétlenül járt huszárök emléke jelölésére egy négy méter magas obelisz alkalmán még e nyáron nagy emlékoszlopot állítnak. A felállítás helye a hid közelében van; innen minden oldalról látható lesz a szép obelisz.

Lefényképezett csángók. Csángó magyarjaink megérkezése alkalmából a kormánybiztos és állami jószágigazgató azon hitben, hogy az érdeklő hazai közönségnek kellemes emléket és valóban adakozásra szorult csángóknak jó segélyforrást szerez, a hajóhól kiszálló tábornak több rendbeli fénykép felvételeit engedte meg; ezen képek Rechnitzer János pancsovai fényképész által kiállítván, nemcsak a képek kitűnő minősége, de a hazafias czél miatt is ajánlatnak pártolásra, mert a megkötött szerződés szerint a képek elárulásától befolyó összeg jelentékeny százaléka új polgáraink javára kellő ellenőrzés mellett szerződésileg biztosított. A megrendelések Pancsovára a nevezett Rechnitzer János fényképészhez, mint kizárólagos szabadalmazotthoz intézendők. — A Dunaparton való kiszállás (a parton sátrót ültő érkezettekkel s felhalmozott ajándék élelmi szerekkel) az egyik kép; másik a férfiak csoportja, ottani öltönyeikben, s a harmadik, mely a nőket és gyermekeket művészi összeállításban mutatja be. Mindhárom kép művészi kivitelű s nagyobb alakban darabonként 1 frt 20 kral, cabinet alakban 60 krajával rendelhető meg.

Szulejman pasa, a sipkai hős, meghalt. Bagdadban érte a halál, a hol évek óta mint száműzött töltötte napjait. Szulejman pasa, az újabb török história egyik kimagasló alakja, 1838-ban született, Tráciában; 1854-ben lett katona, s mint ilyen kivált Montenegroban annyira kitűnt, hogy csakhamar kapitánnyá léptették elő. Később a konstantinápolyi katonai akadémián lett tanár, és e minőségében több tudományos munkát írt. Részes volt Abdul Azzinak a tróntól való megfosztásában, 1877-ben Bosznia és Herzegovina musirja és főparancsnoka lett, az orosz-török háboruban pedig egyike volt a fővezéreknek. Oroszlán bátorsággal védelmezte az orosz seregek ellen a Sipka-szorost és midőn ezt tovább már nem tarthatta, Konstantinápolyban hadi törvényszék elé állították és száműzésre ítélték. Mint száműzött halt is meg.

Nagy verekedés. A szegedi kir. törvényszék pár nappal ezelőtt érdekes bűnygyben hozott ítéletet. A mult év őszén történt, hogy Dorsomán az egyik ottani korcsmában a fiatalos valami csekélység miatt összekapott s a verekedés oly mérvet öltött, hogy abban mintegy hatvan legény vett részt. A harc végetével természetesen sok sebesült maradt a csatatéren, nem is számítva a bevert fejekkel s összetört ábrázatokkal menekülteket. A sérültek följelentése folytán a helybeli törvényszék a fővádlottak, Kós Ferencz, Zádori, Fekete és társai ellen megindította a vizsgálatot. Hogy a verekedés kisebb esatának is beillett volna, kitűnik a törvényszék ítéletéből, a mely szerint tizenkét dorosmai lett elítélve, és pedik fejenként fél évi börtönrre.

Alsó M. gyarországból hizott 1645 db. makkos 92 „
Erdélyből — „
Szebiálól 990 „
Romániából 1754 „
Szerémségi — „
Amagyar államva-uton hizott: 691 „
„ makkos 4003 „
A vidékről — „
A budai vámoknál 139 „
Hón (szerémi) — „
Összesen 106133 db
Elhajtatott:
Fel-6-Magyarországból 183 db
Bécsbe 3170 „
Csehországból 785 db
Bodenbüchen át 2124 „
Rutkán „ 427 „
Dél Németországból — „
Budapesti fogyasztásra 2933 „
Külfeltekre 100 „
A budai vámoknál — „
Kőbányai szalonatermelők — „
A m. államva-pályán 75 „
Összesen 9797 „
Maradt 96336 „
A részvény-zállásokban volt 19624 db.
Az egészségügyi és tranzitó-állásokon maradt április 13-án 15383 „
Elhajtatott:
szerb sertés 930 „
román sertés 1754 „
Összesen 18067 „
Elhajtatott 3942 „
Maradt 14125 „
Az egészségügyi szemlénél jan. 1-től a mai napig 776 drb certé, a fogyasztótól elvonatott és technikai célokra használtatott fel
*
Zsiradók.
Disznózsir. A forgalom a helyi fogyasztásra szoritkozott.
Csekély termelés mellett az árak 50 krral emelkedtek. Hordostul 74—74.25 frittal adatott el.
Szalonna a mérsékelt forgalom mellett 50 krral drágult. Vidéki szalonna és pesti I. min. 63.50—64 frton, füstölt 69—70 frton kelt. Faggyu 100 mm. apr. szállításra 51 forinton, 50 métermázsra 52 frton adatott el.

Legujabb.
(A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.)
Budapest ápril. 23. A felsőház M a j-láth elnökért a belvárosi templomban fényes requiemet tartott. A misét fényes segédlettel a hercegprimás végezte. Jelen voltak a családon kívül a felsőház, a képviselőház Péchy elnökkel, a kormány Tisza kormányelnökkel, és a tábornokkar, a Curia, és a törvényszékek. A díszes válogatott közönség a templomot egészen megtöltötte.
Budapest, ápril 23. Spang a tegnap reggel hat óraker Pozsonyból ide szállított, és a Fortunába elhelyeztetett. Allapota kielégítő.
London, ápril 23. Elfenbenben a kormány fegyvergyára közelében szombaton este robbanás volt. A kár jelentéktelen. A robbanás után a helyszínéről két embert láttak elmenekülni.
Budapest, ápril 23. A képviselőházban a honvédmíniszter törvényjavaslatot nyújtott be, melyszerint az egyéves önkénytesekből lett 1873. 74. 75. 76-ban kinevezett tartalékos tisztek, kik a gyalogsághoz a vadászesapatokhoz tartoznak a közhadsereg kötelékéből a honvédséghez azonnal átlépnek. A javaslat a védérbizottsághoz utasítatik

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos

Ki nyert?
— Kis lutri, ápril 21. —
Bécs, 4, 61, 67, 18, 48.
Grac, 75, 59, 43, 36, 68.
Temesvar, 45, 87, 3, 4, 10.

Nyilt-tér.
1883-iki
FRISS TÖLTÉSŰ
szolyvai, polenai és luhi
Erzsébet ásványvizek
diszesen kiállított üvegekben megrendelhetők:
Munkácson és Nytregyházán
a központból. a főkraktárból.

Marsalkó Károly,
munkási uradalmi ásványvizek bírójé.

IGÉRVÉNYEK
a
Hitelintézeti sorsjegyek
május 1 éni huzására.
Főnyeremény: 150.000 forint.
5 ftrétt bélyeggel együtt.
Osztrák veres sorsjegyek.
Huzás május 1-én,
Főnyeremény: 100.000 forint.
Az iparegyesületi takaréok és hitelintézetnél.
Giraud Ottmár fogász
Nagyváradról.
Tisztelettel értesíti a t. cz. közönséget, hogy e vásár alatt ép úgy mint minden helybeli vásár alkalmával a fogfájásban szenvedőknek mind műtéti, mind technikai tekintetben, a legujabb rendszerek szerint s a legnagyobb kimélet mellett szolgálatára áll, fogak és egész fogsorok készítése, arany, platina, cement vagy amalgam általi plombirozás, fogak tisztítása és reszelése, valamint tovább meg nem tartható fogak és foggyökerek ki huzásával.
Lakása: Széchenyi-utca
Mencze-ház 1813.

Eladó bikák
Néh. gróf Dégenfeld
Imre ur szegegyházi uradalmában u. p. Ujfehértó eladásba helyezett az itt 40 év óta tenyésztett Csáky fajból
1 drb 5 éves bika
1 drb 4 éves bika
8 drb 3 éves bika,
együtt 10 db bika, melyek is szabad kézből eladók. Megtekinthetők alólirott nál
u. a. Ujfehértó Szegegyházan
Salkovics Lajos
tiszttartó.

KÖZGAZDASÁG
Kőbányai sertésüzlet.
A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.
Budapest-Kőbánya ápril. 20.
Valamivel nagyobb kereslet és élénkebb vétőkodv mellett a lefolyt heti üzletben kedvezőbb volt a hangulat, mint az előző héten. Néhéz áru, m-lyben bizony mutatkozik, keresett volt és jegyzési áron nem kapható, ellenben könnyebb minőségek, melyek ára csökkent, el voltak hanyagoiva.
Heti átlagárak: magyar szedett 240—280 kgr. 61—61½ kr. 180—220 kgr. 59—60 kr. vén 300 kigron felül 59—60 kr. tranzitóban szerbiai 54—61 kr, romániai 55—59 kr brutto kilogramonkint
Takarmányárak. Tengeri 6.65, — árpa 7.40 ft.
Helybeli állomány: ápril. 13-án maradt 96879 drb.
Felhajtás:

Fenyvessy Béláné
előbb Özv. HIRSCHL JULIA
divatárusnő
Debreczen, kistemplombazár 7. sz. a.
Bécsi
bevásárlási utjából visszatérven, tisztelettel kéri a n. é. hölgyközönség számos látogatását.

